

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu

LOP.410.005.06.2016
P/16/099

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu
ul. Krakowska 28, 45-075 Opole
T +48 77 449 70 00, F +48 77 449 70 44
lop@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/099
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Marek Dudek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/2/2016 z dnia 13 kwietnia 2016 r. (dowód: akta kontroli, str. 1)
Jednostka kontrolowana	Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Powstańców Śląskich w Oleśnie, ul. Krasickiego 25, 46-300 Olesno ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grażyna Lipińska – Dyrektor Szkoły (dowód: akta kontroli, str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna

Dyrektor Szkoły w kontrolowanym roku szkolnym 2015/2016 (do czasu zakończenia kontroli) nie w pełni skutecznie zapewniła bezpieczne i higieniczne warunki nauczania. Nierównomiernie obciążenie zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia dotyczyło 8 spośród 13 oddziałów (61,5%), których plany lekcji poddano analizie. W przypadku wszystkich oddziałów klas IV-VI nie przestrzegano zasady naprzemiennego rozmieszczania zajęć o różnym stopniu trudności i charakterze i/lub nieplanowania zajęć wymagających zwiększonej koncentracji na końcu dnia. Długość trzech przerw między zajęciami (5 minut) w ograniczony sposób umożliwiała uczniom krótki odpoczynek, załatwienie potrzeb fizjologicznych oraz przejście z klasy do klasy, a także zachowanie higieny osobistej po zajęciach wychowania fizycznego.

W Szkole zapewniona została uczniom możliwość korzystania w dogodnym dla nich czasie ze świetlicy oraz stołówki, w której wydawano dwudaniowe obiady sporządzane we własnej kuchni. Pomieszczenia szkolne przeznaczone do prowadzenia zajęć, zespół boisk wielozadaniowych i urządzenia do zajęć wychowania fizycznego, a także zajęcia na basenie miejskim zorganizowano w sposób zapewniający uczniom bezpieczne i higieniczne warunki korzystania. Stan sanitarny pomieszczeń szkolnych, za wyjątkiem trzech nieprawidłowości ujawnionych w tzw. bloku żywieniowym, odpowiadał wymogom określonym w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. *w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*³.

W Szkole nie zapewniono natomiast niektórym uczniom edukacji wczesnoszkolnej realizacji przez nich obowiązku szkolnego w warunkach zalecanych zgodnie z treścią załącznika Nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. *w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz*

¹ Dalej: Szkoła.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm., dalej: rozporządzenie *w sprawie bezpieczeństwa i higieny*.

kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół⁴. Ponadto z naruszeniem wynikającego z art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁵ wymogu dotyczącego liczby uczniów w oddziale, prowadzono w Szkole naukę w klasach drugich.

Uczniowie mieli możliwość korzystania z komputerów podłączonych do internetu, które skutecznie zabezpieczono przed dostępem do treści mogących stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju. Również i sposób zorganizowania pomocy przedlekarskiej zapewniał bezpieczeństwo uczniów. Mieli oni bowiem możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedmedycznej, a wymagane pomieszczenia szkolne wyposażono w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielenia pierwszej pomocy. Ponadto wszystkich nauczycieli objęto przeszkoleniem w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

W Szkole zapewniona została wszystkim uczniom możliwość przechowywania odzieży wierzchniej oraz części przyborów szkolnych i podręczników w nieodpłatnie udostępnianych szafkach. Pomimo podejmowanych przez Szkołę działań na rzecz zmniejszenia wagi tornistrów/plecaków, waga 68% tornistrów/plecaków uczniów, u których przeprowadzono pomiary, przekraczała 10% masy ich ciała, a u 26% ciężar ten przekraczał 15%. Według oceny Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Oleśnie uczniowie ci stanowią grupę wysokiego ryzyka narażenia na wady postawy i skrzywienia kręgosłupa.

Wypełniając obowiązek przeprowadzenia rocznej kontroli warunków pobytu uczniów w Szkole, Dyrektor określił kierunki ich poprawy⁶, jednak przeprowadzona przez NIK kontrola wykazała nadal występowanie nieprawidłowości, które dotyczyły stanu nawierzchni placu pomiędzy budynkiem Szkoły a boiskiem ułożonego z płyt betonowych i trylinki. Świadczy to, że dotychczasowe działania w tym zakresie nie były skuteczne.

Dokumentacja powypadkowa była prowadzona prawidłowo, jednakże wystąpiły zaniechania w powiadamianiu o wypadkach organu prowadzącego szkołę oraz rady rodziców.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja pracy uczniów

Opis stanu faktycznego

1. Według stanu na dzień 30 września 2015 r. w Szkole do 14 klas⁷ uczęszczało 301 uczniów, z tego 90 spoza obwodu⁸. Spośród ww. klas były trzy klasy I, w których liczba uczniów wynosiła od 17 (I b) do 25 (I a) i po dwie klasy: II (w obu po 26 uczniów), III (18 i 21 uczniów), IV (po 24 uczniów), V (18 i 23 uczniów) i VI (24 i 28 uczniów). W klasach I liczba uczniów w oddziale nie przekraczała limitu ustalonego w art. 61 ust. 3 ustawy o systemie oświaty.

(dowód: akta kontroli, str. 23-25, 175-185, 216, 227-228)

2. Zgodnie z § 10 ust. 3 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół⁹ i § 4 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny nauczania, w tygodniowym rozkładzie zajęć dydaktyczno-wychowawczych powinny być uwzględnione zasady ochrony zdrowia i higieny pracy, w tym potrzeba równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

⁴ Dz. U. poz. 977 ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie podstawy programowej.

⁵ Dz. U. z 2015, poz. 2156 ze zm., dalej: ustawa o systemie oświaty.

⁶ Obowiązek zawarty w § 2 i 3 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

⁷ W roku szkolnym 2015/2016 Szkole prowadzono jedną klasę, w której realizowano program specjalnych potrzeb edukacyjnych (klasa SPE) dla czterech uczniów (jeden uczeń w klasie II, dwóch uczniów w klasie III i jeden uczeń w klasie VI). Realizację programu kontroli prowadzono z wyłączeniem tej klasy.

⁸ Liczba uczniów z obwodu Szkoły, którzy realizowali obowiązek szkolny w innych placówkach wynosiła 59.

⁹ Dz. U. Nr 61, poz. 624 ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie ramowych statutów.

Analiza planów lekcji obowiązujących w I i w II semestrze¹⁰ dla wszystkich (13) klas, pod kątem zachowania zasad higieny umysłowej ucznia, wykazała:

- w przypadku wszystkich klas I-III (7) zajęcia w poszczególnych dniach tygodnia rozpoczynały się trzy razy w tygodniu (lub dwa razy w tygodniu – I b, I c, II a i II b) od trzeciej godziny lekcyjnej, w pozostałe dni przemiennie – od pierwszej godziny lekcyjnej,
- zajęcia w poszczególnych dniach tygodnia rozpoczynały się o stałej porze w przypadku wszystkich (6) klas IV-VI¹¹,
- w przypadku 4 (spośród 6) klas IV-VI zajęcia, na których dominuje praca statyczna i długotrwała koncentracja (matematyka i przyroda) zaplanowano jako następujące po sobie¹², a w przypadku 6 z tych klas lokowano je po piątej godzinie lekcyjnej¹³, przy czym najniekorzystniej ułożony był plan lekcji dla klasy VI a, w którym zajęcia te skumulowano od poniedziałku do środy; najpóźniej rozpoczynały się zajęcia z tych przedmiotów (ósma lekcja) w klasie IV b.

Najkrótsza zaplanowana przerwa między zajęciami wynosiła 5 minut (po pierwszej, drugiej i siódmej lekcji), a najdłuższa 15 minut (po trzeciej, czwartej i piątej, tzw. przerwy obiadowe), po trzeciej lekcji przerwa wynosiła 10 minut. Przerwy po zajęciach wychowania fizycznego, w sytuacji gdy zaplanowano je na początku lub w środku dnia, w dwóch przypadkach wynosiły 5 minut (klasa V b po 7 godzinie i klasa VI a po dwugodzinnym bloku zajęć), a w pozostałych 10 lub 15 minut. Dyrektor wyjaśniła, że: *Wprowadzenie pięciominutowych przerw podyktowane było wyłącznie koniecznością stworzenia trzech przerw obiadowych z podziałem na wydawanie posiłków dla klasy. Uwarunkowane to było dużą liczbą uczniów korzystających ze stołówki szkolnej (ok. 180 dwudaniowych obiadów dziennie), relatywnie niewielką liczbą miejsc w stołówce oraz optymalizacją dojazdów międzyszkolnych odwożących uczniów do Szkoły.*

Kierownik Wydziału Edukacji w Urzędzie Miejskim w Oleśnie, wykonujący wobec Szkoły obowiązki organu prowadzącego, wyjaśnił: *Pięciominutowe przerwy związane są między innymi z dowozem uczniów do szkół. Znaczna część uczniów dojeżdża do szkoły z różnych miejscowości. W Publicznej Szkole Podstawowej nr 3 w Oleśnie funkcjonują także klasy sportowe, ponadto szkoła zapewnia bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych. Zaplanowanie krótszych przerw, umożliwi uczniom wzięcie udziału w dodatkowych zajęciach, ponadto związane jest z wcześniejszym powrotem dzieci do domu.*

(dowód: akta kontroli, str. 13-16, 17-22, 25, 26-27, 202, 227-228, 232-234, 229-231)

Uwaga dotycząca
badanej działalności

Przerwa międzylekcyjna powinna umożliwić uczniom krótki odpoczynek, załatwienie potrzeb fizjologicznych oraz przejście z klasy do klasy, a także zachowanie higieny osobistej po zajęciach wychowania fizycznego. W związku z powyższym, w ocenie NIK, zasadne jest ustalenie planu lekcji w taki sposób, aby każda przerwa międzylekcyjna wynosiła co najmniej 10 minut.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 3 ustawy o systemie oświaty zajęcia edukacyjne w klasach I-III szkoły podstawowej prowadzone są w oddziałach liczących nie więcej niż 25 uczniów. Takie same uregulowania zawarto w § 52 ust. 2 Statutu Szkoły¹⁴. W przypadku obu klas II w roku szkolnym 2015/2016 liczebność tych klas

¹⁰ Plany lekcji dla uczniów w obu semestrach były takie same.

¹¹ Zajęcia nie rozpoczynały się o stałej porze, różnica pomiędzy poszczególnymi dniami wynosiła jedną godzinę.

¹² Klasa IV a matematyka i przyroda na 6 i 7 lekcji we wtorek oraz 3 i 4 lekcji w środy; klasa IV b matematyka i przyroda w środy na 4 i 5 lekcji; klasa VI a przyroda i matematyka na 4 i 5 lekcji w poniedziałki; klasa VI b przyroda i matematyka.

¹³ Klasa IV a poniedziałek i wtorek i środa, klasa Va i VI a – środa, klasa V b – czwartek i klasa VI b - wtorek

¹⁴ Znowelizowany Statut przyjęła Rada Pedagogiczna uchwała w dniu 27 sierpnia 2015 r.

wynosiła po 26 uczniów¹⁵. Na podstawie wpisów w dziennikach lekcyjnych stwierdzono, że wszyscy uczniowie klas II w roku szkolnym 2015/2016, rozpoczęli naukę w klasie I od 1 września 2014 r., tj. w roku szkolnym 2014/2015, a stan osobowy tego oddziału w trakcie roku szkolnego nie uległ zmianie.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że powyższe podyktowane było chęcią zaspokojenia oczekiwań rodziców, którzy wybrali naszą szkołę. Wśród 52 uczniów przyjętych do kl. I, 43 zamieszkuje w z obwodzie naszej szkoły, 8 mimo, że nie należy do obwodu szkoły, realizuje obowiązek szkolny w naszej placówce, ponieważ ich starsze rodzeństwo uczęszcza do tej szkoły. Jedno dziecko nie należy do naszego obwodu, ale w sąsiedztwie szkoły mieszka babcia uczennicy i codziennie odbiera dziewczynkę ze szkoły oraz zapewnia jej opiekę po lekcjach. Matka dziewczynki jest absolwentką naszej szkoły i pragnęła, aby jej córka również uczęszczała do PSP Nr3. Rodzice usilnie prosili dyrektora o pozostawienie uczniów w PSP Nr 3. Prośby swoje kierowali również do organu prowadzącego.

Kierownik Wydziału Oświaty Urzędu Miejskiego w Oleśnie wykonujący wobec Szkoły zadania organu prowadzącego wyjaśnił m.in., że w roku szkolnym 2014/2015 organ prowadzący zatwierdził dwa oddziały klas pierwszych, każdy liczący po 26 uczniów. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, liczba uczniów w klasie I nie mogła liczyć więcej niż 25 dzieci. Jednakże, wyrażenie zgody na utworzenie dwóch oddziałów z liczbą przewyższającą o jeden wskazany limit, było podyktowane licznymi wnioskami rodziców z prośbą o przyjęcie ich dzieci właśnie do wymienionej szkoły. Rodzice dokonując wyboru szkoły dla swoich dzieci kierowali się ważnymi dla nich aspektami (m.in. dobrą opinią szkoły, tradycjami rodzinnymi, tym, że starsze rodzeństwo uczęszcza bądź uczęszczało do tej szkoły).

(dowód: akta kontroli, str. 25, 175-185, 202, 227-228, 232-234)

2. Plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych, w przypadku wszystkich sześciu oddziałów klas IV-VI, został utworzony z naruszeniem zasady wskazanej w § 10 ust. 3 załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie ramowych statutów, w którym zobowiązano dyrektora szkoły do uwzględnienia w tygodniowym rozkładzie zajęć edukacyjnych zasad ochrony zdrowia i higieny pracy. Stwierdzono bowiem, że we wszystkich tych oddziałach zajęcia wymagające zwiększonej koncentracji (matematyka, przyroda) łączone były w bloki i/lub lokowano je na końcu dnia (po piątej godzinie lekcyjnej), przy czym najniekorzystniej pod względem zasady ochrony zdrowia i higieny pracy, ułożony był plan lekcji dla klasy IV a, w którym zajęcia te skumulowano od poniedziałku do środy, a w klasie IV b zajęcia z tych przedmiotów rozpoczynały się najpóźniej, gdyż ulokowano je na ósmej, ostatniej godzinie.

(dowód: akta kontroli, str. 23-24, 25, 202, 227-228)

3. Nierównomierne obciążenie zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, tj. wbrew zasadzie określonej w § 4 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny nauczania wystąpiło w przypadku jednego, spośród sześciu oddziałów klas IV-VI (z uwagi na dwugodzinną różnicę zajęć w poszczególnych dniach tygodnia) oraz w przypadku wszystkich klas I-III (7), z uwagi na dwugodzinną różnicę godzin w rozpoczęciu zajęć.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła m.in., że: *W klasach edukacji wczesnoszkolnej warunki w tym zakresie wynikają głównie z dysponowania w Szkole trzema salami do tego typu nauki i konieczności rozpoczęcia zajęć przez część klas*

¹⁵ Liczba uczniów w klasach drugich spoza obwodu Szkoły wynosiła 9, natomiast uczniów klas drugich realizujących obowiązek szkolny w innych placówkach wynosiła 19.

od trzeciej lekcji, a jedna klasa III b z sal tych korzysta w ograniczonym zakresie. W klasach IV a, V a, V b, VI a, VI b uczniowie mają codziennie nie więcej niż 6-7. Klasa sportowa – IV b ma 7-8 lekcji od poniedziałku do czwartku, a w piątek 6 lekcji. Wynika to z dodatkowych sześciu godzin zajęć z wf. Zajęcia na siódmej i ósmej godzinie lekcyjnej to głównie zajęcia dodatkowe, nie dla wszystkich uczniów. np. język mniejszości narodowej czy zajęcia wychowania do życia w rodzinie. Układając tygodniowy plan lekcji staram się, aby na tych lekcjach nie były kumulowane zajęcia statyczne a jednocześnie wymagające długotrwałej koncentracji (np. matematyka czy przyroda) lub realizowane były po innych, mniej obciążających umysł zajęciach (np. zajęcia na basenie). Układając tygodniowy plan lekcji podejmowane są takie dziania, aby w każdym dniu występowały zajęcia z elementami ruchu np.: wf (w tym zajęcia na basenie), plastyka, muzyka, godz. wychowawcza.

(dowód: akta kontroli, str. 23-24, 25, 175-185, 202, 227-228, 229-231)

Ocena cząstkowa

Dyrektor Szkoły nie w pełni skutecznie zapewniała bezpieczne i higieniczne warunki nauczania uczniów w kontrolowanym okresie. Nierównomiernie obciążenie zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia dotyczyło 61,5% oddziałów, których plany lekcji poddano analizie. W przypadku wszystkich oddziałów klas IV-VI nie przestrzegano zasady naprzemiennego rozmieszczania zajęć o różnym stopniu trudności i charakterze i/lub nieplanowania zajęć wymagających zwiększonej koncentracji na końcu dnia. Ustalona długość trzech przerw między zajęciami (5 minut) w ograniczony sposób umożliwiała uczniom krótki odpoczynek, załatwienie potrzeb fizjologicznych oraz przejście z klasy do klasy, a także zachowanie higieny osobistej po zajęciach wychowania fizycznego. Z naruszeniem zasad prawa oświatowego dotyczących liczebności oddziału, utworzono i prowadzono zajęcia w dwóch (spośród siedmiu) klasach edukacji wczesnoszkolnej.

2. Zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczniów w szkole.

Opis stanu faktycznego

1. Szkoła, zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o systemie oświaty zapewniała uczniom możliwość korzystania z biblioteki i świetlicy. Zgodnie ze Statutem:

- biblioteka stanowiła pracownię szkolną służącą realizacji potrzeb i zainteresowań uczniów, zadań dydaktyczno-wychowawczych Szkoły i doskonalenia warsztatu pracy nauczyciela ze szczególnym uwzględnieniem czytelnictwa oraz edukacji medialnej,
- świetlica¹⁶ przeznaczona była dla uczniów, którzy muszą dłużej przebywać w Szkole ze względu na czas pracy ich rodziców (prawnych opiekunów) lub organizację dojazdu do Szkoły lub inne okoliczności wymagające zapewnienia uczniowi opieki w Szkole, w związku z tym, że świetlice korzystają dzieci sześciolatnie, oprócz wychowawców świetlicy, Szkoła zatrudniała także nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej.

Szczegółowe zasady funkcjonowania i dostępności dla uczniów uregulowane były regulaminach przyjętych przez Radę Pedagogiczną, tj. regulaminie biblioteki (wypożyczalnia i czytelnia) z dnia 9 września 2014 r. oraz świetlicy i stołówki szkolnej z dnia 9 września 2015 r.¹⁷. W regulaminach ustalono także zasady korzystania ze szkolnego zespołu urządzeń sportowych i rekreacyjnych, w tym sali gimnastycznej. Jednocześnie w regulaminie pobytu ucznia w Szkole¹⁸ w § 2 ust. 6 wskazano, że *Uczniowie mogą korzystać w szkole z biblioteki, świetlicy, zestawu*

¹⁶ W Szkole świetlica pełniła jednocześnie rolę stołówki.

¹⁷ Poprzednio obowiązywały regulaminy przyjęte przez Radę Pedagogiczną w dniu 4 grudnia 2012 r.

¹⁸ Załącznik nr 1 do uchwały nr 2/2010 rady Pedagogicznej z dnia 27 października 2010 r.

urządzeń sportowych i rekreacyjnych (dostępnych na sali gimnastycznej i boisku szkolnym) pod opieką nauczycieli i wychowawców.

Dostępność biblioteki dla uczniów, we wszystkie dni nauki szkolnej, określono na godziny od 8⁰⁰ do 14⁰⁰, natomiast ustalony w Szkole tygodniowy plan zajęć lekcyjnych przewidywał 8 godzin lekcyjnych w przedziale czasowym od godz. 8⁰⁰ do 15¹⁰. Dyrektor wyjaśniła, że *ustalenie takiego czasu otwarcia biblioteki dla uczniów wynikało z tego, że po godz. 13⁰⁰ (po 6 lekcji) praktycznie uczniowie nie korzystają z wypożyczalni lub czytelni*. Wskazała też na ograniczenia organizacyjne, w tym dotyczące godzin pracy nauczycieli bibliotekarzy.

Ustalony w Szkole czas dostępności dla uczniów świetlicy (od godz. 6⁴⁵ do 16³⁰, wszystkie dni nauki szkolnej) był adekwatny do potrzeb, gdyż umożliwiał zapewnienie uczniom zorganizowanej opieki wychowawczej, tworzył uczniom warunki do nauki własnej i pomocy w nauce, a także uwzględniał czas pracy rodziców (prawnych opiekunów) i organizację dojazdu do Szkoły.

(dowód: akta kontroli, str. 28-34, 69-108, 237-241, 248)

W skład urządzeń sportowych i rekreacyjnych wchodziły:

- sala gimnastyczna do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego o pow. 128 m²,
- zespół boisk wielozadaniowych, w ramach którego zorganizowano boisko trawiaste do gry w piłkę nożną (z trwale przymocowanymi do podłoża 4 bramkami) oraz boisko do gry siatkowej (z trwale przytwierdzonymi do podłoża 2 słupami umożliwiającymi zawieszenie siatki).

Zespół urządzeń sportowo-rekreacyjnych odpowiadał wymogom § 7 i § 31 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, w zakresie równej nawierzchni boisk oraz trwałego umocowania bramki i innych urządzeń.

Szkoła dysponowała też placem wyłożonym płytami chodnikowymi (o wym. 40 m na 16 m) usytuowanym pomiędzy budynkiem Szkoły, a boiskiem wielofunkcyjnym. Plac ten wykorzystywany był do gier i zabaw oraz organizacji uroczystości szkolnych¹⁹. W bezpośrednim sąsiedztwie boiska wielofunkcyjnego oraz na drzwiach sali gimnastycznej, umieszczono czytelne tablice informacyjne określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego, co odpowiadało wymogom określonym w § 31 pkt 6 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny. Na tablicach podano, że osoby korzystające z terenu szkoły i boisk szkolnych *zobowiązane są do zachowania porządku i przestrzegania regulaminu*.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, zdaniem NIK w kontrolowanej jednostce wypełnione zostały obowiązki wskazane w art. 67 ust. 1 pkt 2, 3 i 5 ustawy o systemie oświaty w zakresie zapewnienia uczniom możliwości korzystania m.in. z biblioteki, świetlicy oraz zespołu urządzeń sportowych i rekreacyjnych.

(dowód: akta kontroli, str. 28-34, 69-108, 146-185, 202, 222-223, 232-234, 237-241)

2. Na podstawie oględzin ustalono, że:

- a) plany ewakuacji Szkoły umieszczono w miejscach widocznych i łatwo dostępnych a drogi ewakuacyjne i wyjścia awaryjne oznaczono w sposób wyraźny i trwałe,
- b) z trzech stron teren Szkoły został ogrodzony siatką i płytami betonowych (od ulic: Klonowej, Lipowej i od Jaworowej), a stan tego ogrodzenia był poprawny; wzdłuż ul. Krasickiego, na całej długości ulicy, budynek Szkoły został usytuowany w odległości ok. 15 m od chodnika, od którego odgródzony był m.in. pasem zieleni, drzew, krzewów, a w części również ozdobnym murem kamiennym,
- c) od strony ulic: Krasickiego i Klonowej uliczne punkty świetlne oświetlały brzegową część nieruchomości Szkoły, a od strony boiska wielozadaniowego na budynku Szkoły zamontowano 5 punktów świetlnych; zapewniono również równą nawierzchnię dróg i przejść na terenie kontrolowanej placówki,

¹⁹ W trakcie remontu w 2015 r. w ciągu ulicy Krasickiego naprzeciw Szkoły wybudowano zatokę autobusową, z której korzystano przy dowozach uczniów do Szkoły. Od tego czasu autobusy nie wjeżdżały na teren Szkoły.

- d) otwory kanalizacyjne, studzienki i inne zagłębienia zostały zabezpieczone w sposób uniemożliwiający ich otwarcie przez osoby nieuprawnione, stwierdzono jednak, że trzy, niewykorzystywane otwory wyspowe, uprzednio przeznaczone do zsypanywania paliwa stałego do kotłowni²⁰, były obniżone w stosunku do poziomu terenu (o ok. 3-5 cm), otwory te zostały w czasie trwania kontroli NIK, zabezpieczone masą cementowo-wapienną, wyrównaną do poziomu terenu,
- e) wyjście główne ze Szkoły prowadziło do oznaczonego przejścia dla pieszych na ul. Krasickiego, które oznaczone było znakami drogowymi pionowymi i poziomym (tzw. zebra), a także wyposażone w sygnalizator świetlny i światła ostrzegające; bezpośrednio przed przejściem dla pieszych znajdowały się wygrodenia metalowe uniemożliwiające bezpośrednie wtargnięcie osób na przejście dla pieszych (jezdnię),
- f) wszystkie miejsca pracy oraz pomieszczenia, do których osobom nieuprawnionym został wzbroniony dostęp²¹ były odpowiednio i czytelnie oznakowane oraz zabezpieczone przed swobodnym do nich dostępem,
- g) w budynku Szkoły wszystkie schody (z parteru na piętro) wyposażone były w balustrady, które zabezpieczono przed ewentualnym zsuwaniem się po nich, stopnie schodów nie były śliskie, a otwarta przestrzeń między biegami schodów zabezpieczono metalową konstrukcją.

Powyższe spełniało wymogi wynikające odpowiednio z § 5, § 7 ust. 1, § 7 ust. 2 pkt 1 i 2, § 7 ust. 3, § 7 ust. 5, § 15 i § 16 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

W książce obiektu budowlanego Szkoły oraz protokołach z okresowej 5-cio letniej kontroli stanu technicznego (przeprowadzonej w dniu 29 sierpnia 2014 r.), a także stanu konstrukcyjno-budowlanego (kontrola roczna, przeprowadzona 19 sierpnia 2015 r.), za wyjątkiem wskazania konieczności wykonania remontu podłogi sali gimnastycznej²² oraz remontu chodników i placu z płytek betonowych i trylinki, nie odnotowano uwag lub zaleceń związanych z przedmiotem kontroli NIK.

(dowód: akta kontroli, str. 39-42, 43-47, 69-108)

Organ prowadzący Szkołę, poprzez jednoosobową spółkę Gminy Olesno - Miejskie Centrum Sportu i Rekreacji w Spółka z o.o. w Oleśnie, na podstawie umowy zawartej 2 września 2015 r., umożliwił uczniom Szkoły realizację części zajęć wychowania fizycznego na pływalni zlokalizowanej w Oleśnie (ul. Wachowska 10a). W zajęciach na pływalni, zgodnie z tygodniowym planem lekcji, uczestniczyli uczniowie klas II, III, IV, V i VI. Dowóz do pływalni realizowany był przez zewnętrzny podmiot (PKS Lubliniec, Oddział Olesno) autobusami wynajętymi przez Szkołę i na jej koszt. Autobus podstawiany był do zatoczki autobusowej zlokalizowanej bezpośrednio przy Szkole (w ciągu ul. Krasickiego). Uczniowie pod opieką nauczyciela (lub dwóch nauczycieli) wsiadali do autobusu i byli dowożeni bezpośrednio do budynku pływalni. Przejazd trwał ok. 5 minut. Po zrealizowaniu zajęć na basenie, pod opieką nauczyciela (nauczycieli), uczniowie wsiadali do czekającego na nich autobusu i byli przewożeni do Szkoły. W Szkole, poza *Regulaminem krytej pływalni w Oleśnie*, obowiązywał *Regulamin wyjazdów na basen*, przyjęty przez Radę Pedagogiczną w dniu 1 września 2011 r. W regulaminie tym ustalono m.in. zasady bezpieczeństwa dowozu uczniów i ich uczestnictwa w zajęciach na basenie.

W dniu oględzin²³ przewóz uczniów na basen realizowany był autobusem przystosowanym do przewozu 39 pasażerów oraz kierowcy i trwał ok. 5 minut.

²⁰ Do celów komunalnych Szkoła pozyskuje ciepło z sieci miejskiej.

²¹ W tym: sale lekcyjne, świetlica, biblioteka, pomieszczenia dla nauczycieli, sala gimnastyczna i pomieszczenia przyległe, gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedmedycznej, pomieszczenie kuchni, magazynowe, warsztatowe i techniczne, wejścia do budynku Szkoły.

²² Remont przeprowadzono w lutym 2016 r.

²³ Oględziny przeprowadzono 25 kwietnia 2016 r.

W zajęciach na basenie (w godz. 11⁵⁰ – 12⁵⁰) uczestniczyli uczniowie klasy IV b (17 uczniów, w tym 7 dziewcząt) pod opieką dwóch nauczycieli. Ponadto na pływalni obecnych było dwóch ratowników (pracownicy pływalni). Zajęcia prowadzono zgodnie z regulaminem. Po zakończonych zajęciach ok. godz. 13¹⁵ – autobusem tego samego przewoźnika, uczniowie i ich opiekunowie zostali odwiezieni do Szkoły. W pływalni wywieszane były informacje o ogólnych zasadach korzystania z tego obiektu (regulamin pływalni, regulaminy korzystania ze zjeżdżalni, brodzika, sauny, łaźni parowej, jacuzzi) oraz o zasadach korzystania z pływalni w grupach zorganizowanych (regulamin dla grup zorganizowanych). Regulaminy te podano w miejscach ogólnodostępnych i były one czytelne. W wydzielonym dla ratowników pomieszczeniu były m.in. apteczki z wyposażeniem i środkami do udzielenia pierwszej pomocy, informacje o zasadach udzielania pomocy przedmedycznej, informacje dotyczące instytucji ratunkowych.

Stan przeznaczonych do użytkowania przez uczniów na pływalni pomieszczeń, w szczególności: szatni, sanitariatów, natrysków, urządzenia do dezynfekcji stóp (pomiędzy szatnią a niecką basenów), ciągów korytarzowych, a także pomieszczenie niecki basenu wypełniały warunki dla uczestnictwa uczniów w zajęciach organizowanych przez Szkołę w zakresie wskazanym w § 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

Zajęcia na pływalni w klasach II i III prowadzone były przez osoby (instruktorów-animatorów) wskazane przez kierownika pływalni. Zajęcia w klasach IV-VI prowadzili nauczyciele wychowania fizycznego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Oleśnie²⁴ w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego nad krytą pływalnią stwierdził, że próbki wody pobierane z basenów nie wykazały żadnych zanieczyszczeń²⁵, a ostatnia kontrola kompleksowa obiektów basenu (20 października 2015 r.) nie wykazała nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli, str.122-124, 125-126, 127-132, 135-145, 146-174)

3. Na podstawie oględzin ustalono, że w Szkole znajdowały się trzy pomieszczenia sanitarno-higieniczne dla uczniów²⁶ i we wszystkich zapewniona była ciepła i zimna bieżąca woda oraz środki higieny osobistej. PPIS przeprowadzający kontrolę Szkoły na zlecenie NIK stwierdził, że w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych zachowane były warunki higieniczno-sanitarne i techniczne – nie stwierdzono uchybień. Powyższe wypełniało wymogi, o których mowa w § 8 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

(dowód: akta kontroli, str. 2, 65-68, 69-108, 146-174)

4. PPIS, w ramach kontroli przeprowadzonej na zlecenie NIK ustalił m.in., że Szkoła nie nabyła wyposażenia dla uczniów w roku szkolnym 2015/2016, ostatni zakup w tym zakresie został dokonany w grudniu 2014 r. i dotyczył krzeseł dla klas edukacji wczesnoszkolnej, krzesła te posiadały odpowiednie atesty i certyfikaty. Ponadto PPIS stwierdził, że *meble zestawiane są zgodnie z wymogami normy. Możliwość regulacji zapewnia odpowiednie wysokości ławki lub krzesła oraz stolika do wzrostu ucznia*, co zgodne było z § 9 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny²⁷.

(dowód: akta kontroli, str. 2, 146-174)

5. Szkoła dysponowała 12 salami lekcyjnymi (o pow. łącznej 506,5 m²) oraz salą gimnastyczną (pow. 128 m²), z których w badanym roku szkolnym korzystało 297

²⁴ Dalej: PPIS.

²⁵ Próbkę pobierano jeden raz w miesiącu, ostatnia w dniu 18 kwietnia 2016 r..

²⁶ Pomieszczenia higieniczno-sanitarne znajdowały się na parterze (dla chłopców), na pierwszym piętrze (dla dziewcząt) i przy sali gimnastycznej.

²⁷ PPIS w Oleśnie nie wskazał liczby badanych oddziałów szkolnych i stanowisk uczniowskich.

uczniów z 13 klas²⁸. Powierzchnia poszczególnych sal lekcyjnych była następująca: siedem o powierzchni 48 m² oraz pięć pozostałych o pow. 41,5 m², 24,7 m², 61 m², 23 m² i 20,3 m².

Na podstawie tygodniowego rozkładu zajęć i liczby uczniów poszczególnych klas korzystających z sal lekcyjnych ustalono, że powierzchnia w sali przypadająca na jednego ucznia przekraczała pow. 2 m² tylko w dwóch salach (spośród dwunastu), tj.: nr 4 i nr 8 (odpowiednio od 2,08 m² do 2,66 m² oraz od 2,34 m² do 3,58 m²).

W salach nr 9, 10, 11 i 12 powierzchnia na jednego ucznia wynosiła od 1,71 m² do 2 m², w salach nr 1, nr 2 i nr 3 – od 1,59 m² do 3,2 m², natomiast w sali nr 23 – 1,27 m². Najmniejszą powierzchnię przypadającą na jednego ucznia stwierdzono w odniesieniu do sali nr 14 (pow. sali 20,3 m²) wynosiła ona od 0,96 m² do 1,11 m².

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że *W Szkole 9 sal przeznaczonych do prowadzenia zajęć nie spełnia wskazania m.in. inspekcji sanitarnej (zalecenia) 2 m² na ucznia. Wynika to z dysponowania przez Szkołę pomieszczeń, które można wykorzystać do prowadzenia zajęć i liczby uczniów w ustalonych klasach. Pole manewru w tym zakresie jest bardzo niewielkie. Utrudnione warunki nauczania i uczenia się ulegną nieco poprawie w przyszłym roku szkolnym, ponieważ opuszczą szkołę najliczniejsze klasy i będzie w Szkole mniej uczniów (przewiduję, że średnia powierzchnia klasy na jednego ucznia wyniesie ok. 1,93 m² a uczniów będzie 263, tj. o 34 mniej).*

(dowód: akta kontroli, str. 13-16, 25, 65-68, 69-108, 247, 248)

Uwaga dotycząca badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zauważyła, że powierzchnia pomieszczeń pracy dla uczniów powinny zapewniać spełnienie warunków bezpieczeństwa i higieny pracy z uwzględnieniem wieku uczniów, rodzaju prowadzonych zajęć oraz czasu przebywania w tych pomieszczeniach. Średnia powierzchnia na jednego ucznia w Szkole w roku szkolnym 2015/2016²⁹ wynosiła 1,71 m². W ocenie Najwyższej Izby Kontroli nadmierne zagęszczenie uczniów w poszczególnych klasach może mieć negatywny wpływ na efektywność ich pracy umysłowej.

Opis stanu faktycznego

6. W § 56 Statutu ustalono, że w Szkole prowadzona jest przez pracowników Szkoły m.in. kuchnia, w której przygotowywane są posiłki dla uczniów i pracowników. Blok żywieniowy składał się z kuchni, jadalni (pełniacej też funkcję świetlicy), zmywalni naczyń stołowych, szatni i ubikacji dla personelu, a także przygotowalni wstępnej warzyw i magazynów. W bloku tym pracowały 3 osoby (dwie kucharki oraz intendent).

Posiłki wydawane były w godz. 11²⁰ do 13³⁵, a miejscem ich spożywania było pomieszczenie świetlicy (na czas wydawania posiłków była ona szkolną stołówką). Stołówka (pow. 57 m²) zlokalizowana była bezpośrednio przy pomieszczeniach kuchennych, z których przez "okienka" wydawane były posiłki, a po ich spożyciu zwracane naczynia. Pomieszczenie stołówki spełniały wymogi wskazane w § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

W szkole nie funkcjonował sklepik³⁰.

Kontrola bloku żywieniowego przeprowadzona przez PPIS na zlecenie NIK wykazała m.in., że: *w Szkole prowadzono produkcję posiłków obiadowych – dwudaniowych oraz kompotu. Potrawy są przygotowywane „od surowca do gotowej potrawy” i podawane w naczyniach wielorazowego użytku. W dniu kontroli wyprodukowanych było 195 obiadów pełnych – dwudaniowych oraz dodatkowo 8 zup. Pomieszczenia bloku żywieniowego zlokalizowane są w wydzielonej części budynku szkoły na parterze i częściowo w piwnicy (przygotownia wstępna warzyw*

²⁸ Uczniowie klasy o specjalnych potrzebach edukacyjnych (4 uczniów) korzystali stale z jednej klasy nr 15 o pow. 20,9 m², której w powyższych wyliczeniach nie uwzględniano.

²⁹ Łączna powierzchnia sal lekcyjnych – 506,5 m² a liczba uczniów – 297.

³⁰ Uczniowie mieli możliwość zakupu kanapek przygotowywanych przez pracowników kuchni.

i magazyn warzyw). Stan sanitarny pomieszczeń oraz urządzeń bloku żywieniowego nie budzi zastrzeżeń. W Szkole opracowano i wdrożono systemy zapewnienia bezpieczeństwa żywności: GHP/GMP/HACCP. Posiadana dokumentacja w postaci instrukcji/procedur dobrych praktyk higienicznych GHP i dobrych praktyk produkcyjnych GMP oraz systemu HACCP – zapewniające bezpieczeństwo produkowanej żywności. W zakresie stanu technicznego PPIS stwierdził brak ciepłej wody przy zlewozmywaku do mycia jaj, wykwit pleśni przy kratce wentylacyjnej w zmywalni naczyń (nieprawidłowości te zostały niezwłocznie usunięte) oraz brudne ściany w magazynie produktów suchych (ustalony termin malowania do 31 sierpnia 2016 r.).

(dowód: akta kontroli, str. 146-174, 175-185, 217-221, 248)

7. Ww. kontrola PPIS wykazała m.in., że stan sanitarno-higieniczny pozostałych pomieszczeń Szkoły (innych niż wskazane w pkt 6 wystąpienia) był prawidłowy i nie sformułowano uwag, ani zaleceń w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli, str. 2, 146-174)

8. Naukę w klasach I-III prowadzono w 7 oddziałach (trzy w klasie pierwszej i po dwie w klasie drugiej i trzeciej). Dla klas realizujących naukę edukacji wczesnoszkolnej przeznaczono (przydzielono wg tygodniowego planu zajęć) następujące pomieszczenia³¹:

- sala nr 2 (na parterze szkoły, wyposażona m.in. w krzesła i stoliki uczniowskie, tablicę multimedialną i komputer nauczycielski) – klasa II a (liczba uczniów – 26) i II b (liczba uczniów – 26);
- sala nr 3 (na parterze szkoły, wyposażona m.in. w krzesła i stoliki uczniowskie, tablicę multimedialną i komputer nauczycielski) – klasa I a (liczba uczniów – 25) i I b (liczba uczniów – 17);
- sala nr 4 (na parterze szkoły, wyposażona m.in. w krzesła i stoliki uczniowskie, tablicę multimedialną i komputer nauczycielski) – klasa I c (liczba uczniów – 23) i III a (liczba uczniów – 21). Nauka w tych klasach realizowana była z dwuzmianowością, tj. jedna z klas rozpoczynała zajęcia o godz. 8⁰⁰ korzystając z sali nr 2 (kl. II a), a klasa II b rozpoczynała zajęcia po trzeciej godzinie – 10³⁵, przy czym pierwsza godzina nie dotyczyła edukacji wczesnoszkolnej, lecz np. zajęć z informatyki (sala nr 8), nauczania języka mniejszości narodowej (sala nr 1).

Sale do edukacji wczesnoszkolnej były wydzielone do wyłącznego korzystania przez te grupy uczniów i składały się z dwóch części: edukacyjnej (ławki i krzesła były dostosowane do wieku uczniów) i rekreacyjnej (dywan lub wykładzina dywanowa położona w wydzielonym miejscu sali). Ich wyposażenie stanowiły pomoce dydaktyczne i zabawki odpowiednie do wieku uczniów.

Powyższe sale wypełniały zalecane warunki wskazane w pkt 4 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół³².

Sanitariaty dla chłopców znajdowały się w bezpośrednim sąsiedztwie, tj. na parterze, natomiast sanitariaty dla dziewcząt na pierwszym piętrze budynku. Były one odpowiednio zabezpieczone w środki sanitarne, a także przystosowane do wieku (wzrostu) uczniów edukacji wczesnoszkolnej.

W wyniku zleconej przez NIK kontroli, PPIS nie sformułował zastrzeżeń i uwag do stanu sanitarnego pomieszczeń do edukacji wczesnoszkolnej i do użytkowanego wyposażenia.

³¹ Wszystkie klasy II i III realizowały po 2 godziny tygodniowo zajęć wychowania fizycznego na basenie miejskim.

³² Dz. U. Nr 977 ze zm.

Uwaga dotycząca badanej działalności

Jedną spośród siedmiu klas edukacji wczesnoszkolnej, klasa III b o liczbie uczniów 18, naukę rozpoczynała w poniedziałki, wtorki i środy o godz. 8⁰⁰, natomiast w czwartki i w piątki o godz. 10³⁵. Klasa ta nie miała przydzielonego pomieszczenia do wyłącznego korzystania. Zajęcia edukacyjne (łącznie 26 godzin w tygodniu) prowadzono w różnych salach, z tego przez 9 (35 %) godzin tygodniowo zgodnie z zaleceniami wskazanymi w pkt 4 załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, natomiast w pozostałej części (17 godzin, tj. 65 %) z pominięciem wskazanych w tym przepisie zaleceń.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że: *Placówka posiada trzy sale dostosowane do potrzeb uczniów klas I-III – sale nr 2, 3, 4, z których korzysta wymiennie 6 oddziałów klasowych. np. z sali nr 2 korzysta klasa II a i II b, z sali nr 3 - klasa I a i I b, z sali nr 4 klasa I c i III a. W Szkole funkcjonuje 7 oddziałów edukacji wczesnoszkolnej i ze względu na ograniczenia lokalowe część zajęć realizowana jest w innych, zastępczych dla edukacji wczesnoszkolnej, salach. W roku szkolnym 2015/2016 cztery klasy ew. rozpoczynają lekcje o godz. 8⁰⁰ a trzy o godz. 10³⁵. Sześć oddziałów korzysta wymiennie z sal edukacji wczesnoszkolnej np. z sali nr 2 korzysta klasa II a i II b, z sali nr 3 - klasa I a i I b, z sali nr 4 klasa I c i III a. Klasa III b jako najmniej liczna korzysta z różnych sal przy czym 6 godzin lekcyjnych odbywa się w sali nr 4 dostosowanej do potrzeb edukacji wczesnoszkolnej (pozostałe w innych pomieszczeniach, na sali gimnastycznej i na basenie), tam też uczniowie pozostawiają przybory plastyczne, wyprawkę do podręcznika oraz dodatkowe zeszyty pracy.*

(dowód: akta kontroli, str. 26-27, 69-108, 146-174, 229-231, 247)

Opis stanu faktycznego

9. W budynku szkolnym nie została wyodrębniona szatnia dla uczniów, natomiast uczniowie mieli możliwość korzystania z szafek i pozostawienia w nich m.in. odzieży wierzchniej³³. Rada Pedagogiczna w dniu 10 stycznia 2011 r. przyjęła *Regulamin korzystania z szafek szkolnych*.

Przeprowadzone oględziny wykazały, że w ciągu korytarzy szkoły na parterze i na pierwszym piętrze ustawiono segmenty podwójnych (piętrowych) szafek szkolnych, w których znajdowały się 282 pojedyncze szafki uczniowskie³⁴, z tego 112 na parterze (szafki dla uczniów klas I-III) i 170 na pierwszym piętrze (szafki dla uczniów klas IV-VI). Wszystkie szafki były ponumerowane, posiadały zamknięcia i były pozamykane (nie stwierdzono niesprawnych szafek). Dostęp do szafek nie był utrudniony. W pojedynczej szafce znajdowała się podłużna poprzeczka, na której zamocowano trzy wieszaki.

Wg Dyrektora Szkoły każdy uczeń ma możliwość korzystania z szafki nieodpłatnie i pozostawiania w niej odzieży wierzchniej, a także innych rzeczy, które przynosi do szkoły (np. części podręczników i przyborów szkolnych). Szkoła dysponowała kluczem zapasowym, który może służyć do sporządzenia duplikatu np. zagubionego przez ucznia klucza. Ze względu na zbyt małą liczbę szafek dla uczniów, uczniowie klas I posiadali przydzieloną jedną szafkę na dwóch uczniów. Innych miejsc na pozostawienie przez uczniów odzieży wierzchniej nie przewidziano.

(dowód: akta kontroli, str. 35-38, 59-64, 68-108)

10. Wszyscy uczniowie mieli możliwość nieodpłatnego przechowywania podręczników i przyborów szkolnych w przydzielonych im przez Szkołę szafkach, o których mowa w pkt 9 wystąpienia. Uczniowie klas I-III (oprócz klasy III b) mieli dodatkową możliwość pozostawiania na półkach, szafkach i szufladach w swoich

³³ Uczniowie otrzymywali (za potwierdzeniem) klucz do przeznaczonej do ich użytku szafki.

³⁴ Szafki zakupiono w 2010 r. i 2011 r. w modułach po 9 i po 6 szafek.

klasach³⁵ przyborów i materiałów plastycznych, podręczników, ćwiczeń i dodatkowych zeszytów pracy. Uczniowie klasy III b nie mieli ustalonej w Szkole stałej sali do edukacji wczesnoszkolnej. Według wyjaśnienia Dyrektor Szkoły uczniowie ci mieli możliwość pozostawiania w sali nr 4 (sala do edukacji wczesnoszkolnej, w której klasa ta ma 6 godzin zajęć) przyborów plastycznych, wyprawki do podręcznika oraz dodatkowych zeszytów pracy. Uczniom z klas IV-VI Szkoła umożliwiła pozostawianie podręczników z religii, historii, muzyki i plastyki w salach, w których prowadzone były te zajęcia, a w przypadku pozostałych przedmiotów, według wyjaśnienia Dyrektor Szkoły, po uprzednim uzgodnieniu z nauczycielem danego przedmiotu. W ocenie NIK, podjęte w Szkole działania opisane w pkt. 9 i 10 wystąpienia, wypełniają postanowienia § 4a rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

(dowód: akta kontroli, str. 35-38, 69-108, 237-241)

Uwaga dotycząca badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że w Szkole było 301 uczniów, a szafek uczniowskich 282. Jakkolwiek znaczącej większości uczniów umożliwiono samodzielne korzystanie z szafek, to jednak 19 uczniów nie miała takiej możliwości, co mogło mieć wpływ na ograniczenie pozostawiania we wspólnie wykorzystywanych szafkach części odzieży wierzchniej oraz przyborów i podręczników szkolnych. Mając na uwadze to, że wszyscy uczniowie powinni mieć możliwość jednakowego, samodzielnego korzystania z szafek, Szkoła powinna dążyć do stworzenia dla wszystkich uczniów takich samych warunków w tym zakresie.

Opis stanu faktycznego

11. PPIS, na zlecenie NIK, przeprowadził również kontrolę w zakresie wagi tornistrów/plecaków uczniów. Pomiar obciążenia uczniów tornistrami/plecakami miały na celu wykazanie stosunku wagi tornistra/plecaka do masy ich ciała. Przebadano wszystkich uczniów obecnych w Szkole³⁶ - 243 uczniów z wszystkich klas i stwierdzono, że:

- 64 (26%) uczniów nosiło tornistry/plecaki o ciężarze przekraczającym 15% ich masy ciała; tacy uczniowie stanowili grupę wysokiego ryzyka narażenia na wady postawy i skrzywienie kręgosłupa,
- 102 (42%) uczniów nosiło tornistry/plecaki o ciężarze w przedziale 10-15% ich masy ciała,
- 77 (32%) uczniów posiadało tornistry o wadze dostosowanej do wagi ciała (do 10% ich masy ciała),

Pomiary wykazały, że najwięcej uczniów nosiło tornistry/plecaki o ciężarze przekraczającym 15% ich masy ciała w klasie IV b (82%)³⁷ i II b (75%)³⁸, a w pozostałych klasach odsetek ten wynosił od 0 (klasa VI b) do 29% (klasa III b, tj. klasa, której nie przypisano stałej sali lekcyjnej).

PPIS zwrócił uwagę na to, że *waga pustego tornistra/plecaka wynosiła już około 1,5 kg, a część uczniów nosiła w tornistrze/plecaku butelkowany napój, a nawet bidon z napojem, co również powiększało jego masę, ponadto w tornistrze/plecaku znajdowały się podręczniki niezgodne z planem lekcji w dany dzień, a także podwójne piórniki z kredkami i mazakami, które stanowiły dodatkowe obciążenie.* PPIS zauważył ponadto, że indywidualne szafki ubraniowe i szafki w klasach nie były w pełni wykorzystywane, a młodzież nie jest nauczona codziennego przeglądu swojego tornistra/plecaka i pakowania go zgodnie z rozkładem lekcji oraz, że wykonanie pomiarów na początku tygodnia również mogło mieć niewielki wpływ na przekroczenie wagi tornistra/plecaka, ponieważ zgodnie z wytycznymi

³⁵ Sale lekcyjne nr 2, 3, i 4 przewidziane do zajęć edukacji wczesnoszkolnej.

³⁶ Pomiar przeprowadzono 18 i 19 kwietnia 2016 r., a 25 kwietnia 2016 r. dodatkowo 24 (wszystkich) uczniów klasy IV b.

³⁷ W klasie tej masa ciała ucznia wynosiła od 26 kg do 56 kg, a waga tornistra od 3 kg do ponad 7 kg. Ponowny pomiar w tej klasie wykazał, że na 24 uczniów 4 (17%) miało tornister/plecak o ciężarze przekraczającym 15% ich masy ciała.

³⁸ W klasie tej masa ciała ucznia wynosiła od 21 kg do 66 kg, a waga tornistra od 3 kg do 6,5 kg.

najtrudniejsze i obciążające ucznia przedmioty powinny być planowane na początku tygodnia i z tym związana jest ilość noszonych wtedy książek i zeszytów.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że: *Szkoła dysponuje 282 szafkami dla uczniów umieszczonych w ciągu korytarzy, w których uczniowie mogą pozostawiać część podręczników i przyborów szkolnych, odzież wierzchnią i inne swoje rzeczy. To może wpływać na nieco mniejsze wagowo tornistry. Wychowawcy na lekcjach często przypominają o możliwości wykorzystania szafek w tym celu oraz wskazują na mogące wystąpić negatywne skutki zdrowotne związane ze zbyt dużą wagą tornistrów. Na ogólnych zebraniach z rodzicami także omawiane są te sprawy. Systematycznie przeprowadzane są ważenia tornistrów przez pielęgniarkę szkolną i pracowników SANEPID połączone z instruktażem dla dzieci, a ich wyniki przedstawiane są rodzicom m.in. na wywiadówkach. Aby ograniczyć noszenie napojów w tornistrach, co w istotny sposób wpływa na ich dużą wagę, Szkoła umożliwia korzystania w stołówce szkolnej z herbaty i wody w czasie zajęć szkolnych przez cały rok.*³⁹

(dowód: akta kontroli, str. 2, 69-108, 146-174, 229-231)

12. W Szkole udostępniono uczniom do korzystania 18 komputerów, z tego 16 z dostępem do internetu, które zlokalizowane były w: sali wielofunkcyjnej nr 8 – 14 (*pracownia komputerowa*) oraz po jednym: w bibliotece i w sali lekcyjnej nr 15. Dwa komputery, bez dostępu do internetu, były w świetlicy. Uczniom nie umożliwiono dostępu do internetu za pośrednictwem sieci Wi-Fi.

W celu zabezpieczenie dostępu w internecie do treści niepożądanych w Szkole wykorzystywano programy filtrujące takie treści. Na wszystkich komputerach zainstalowany był program antywirusowy *Arcabit* z przeznaczeniem do placówek oświatowych (kolejne odnowienie licencji *Bezpieczna Szkoła 100PC* dokonano 10 lutego 2015 r. na okres 2 lat), który posiadał wbudowany moduł *Kontrola rodzicielska* blokujący dostęp do stron internetowych o niepożądanych i niebezpiecznych dla dzieci treściach. Uzupełnieniem była bezpłatnie pobrana aplikacja *Beniamin 5.0*.

Na wszystkich 16 komputerach posiadających dostęp do internetu udostępnionych uczniom Szkoły sprawdzono skuteczność oprogramowania filtrującego dostęp do treści niepożądanych⁴⁰ stwierdzając, że we wszystkich przypadkach generowany był komunikat o blokadzie dostępu do tych stron, co wypełniało wymogi wskazane w art. 4a ustawy o *systemie oświaty*.

(dowód: akta kontroli, str. 58, 109-114, 247)

13. W Szkole zorganizowano gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W gabinecie tym, w ramach kontraktu z NFZ, uczniów przyjmowała pielęgniarka (w poniedziałek w godz. 11³⁰-15¹⁰, wtorek 8⁰⁰-15¹⁰, a w czwartek 8⁰⁰-11³⁰). W pozostałych dniach i godzinach pierwsza pomoc przedmedyczna udzielana była przez nauczycieli (wszyscy nauczyciele zostali przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy medycznej), a w innych, koniecznych przypadkach wzywane były odpowiednie służby ratownictwa medycznego⁴¹.

W pokoju nauczycielskim, pokoju nauczycieli wychowania fizycznego oraz kuchni znajdowały się apteczki (łącznie 3), a ponadto Szkoła dysponowała czterema apteczkami przeznaczonymi na wycieczki i inne wyjścia klas szkolnych z nauczycielem poza teren Szkoły (tzw. *apteczki wycieczkowe*). Wszystkie apteczki zaopatrzone były w środki medyczne z ważnym terminem przydatności do użycia,

³⁹ Przeprowadzone oględziny wykazały, że możliwość taką zapewniono.

⁴⁰ Sprawdzenie skuteczności oprogramowania filtrującego dokonano wpisując w wyszukiwarce internetowej niepożądane treści zawarte na dwóch przykładowych stronach, z wykorzystaniem zainstalowanych na tych komputerach dwóch przeglądarek internetowych: Google Chrome i Mozilla Firefox.

⁴¹ Szkoła zlokalizowana jest w bezpośrednim sąsiedztwie szpitala powiatowego w Oleśnie i w razie potrzeby ma możliwość z uzyskania szybkiej i fachowej pomocy Szpitalnego Oddziału Ratunkowego.

niezbędne do udzielenia pierwszej pomocy oraz instrukcję o zasadach udzielania takiej pomocy. Powyższe odpowiadało wymogom § 20 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

Stosownie do § 21 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, wszyscy nauczyciele zatrudnieni w Szkole w roku szkolnym 2015/2016 (35 osób) zostali przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Przeszkolenie to zrealizowano w następujących formach:

- specjalistycznych⁴² ośmiogodzinnych kursów, w których uczestniczyło 22 nauczycieli (w tym nauczyciele wychowania fizycznego, przyrody),
- szesnastogodzinnych kursów, organizowanych przez Polski Czerwony Krzyż, w których uczestniczyło trzech nauczycieli (w tym nauczyciel prowadzący klasę o specjalnych potrzebach edukacyjnych),
- sześciogodzinnego kursu zorganizowanego w placówce oświatowej Gminy Olesno, w którym uczestniczył jeden nauczyciel.

Pozostali nauczyciele (11), w ramach okresowych szkoleń BHP, objęci zostali przeszkoleniem z zasad udzielania pierwszej pomocy.

(dowód: akta kontroli, str. 5-12, 52-54, 69-108, 229-231)

14. W rejestrze wypadków, prowadzonym przez Dyrektora Szkoły zgodnie z § 50 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny i w sposób ustalony w załączniku nr 2 do tego rozporządzenia odnotowano, że w roku szkolnym 2015/2016⁴³ na terenie Szkoły wydarzyły się trzy wypadki z udziałem uczniów.

Na podstawie dokumentacji dotyczącej wypadków ustalono, że:

- dyrektor Szkoły zarządzeniami wewnętrznymi⁴⁴ powoływała zespoły powypadkowe, w zespołach tych nie uczestniczył pracownik służby BHP⁴⁵ i społeczny inspektor pracy⁴⁶, w składach zespołów wchodził dyrektor lub Wicedyrektor oraz posiadający przeszkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (zgodnie z § 43 ust. 5 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny nauczania) nauczyciel i/lub sekretarz Szkoły,
- wszystkie wypadki zakwalifikowano jako lekkie (stłuczenie palce lewej ręki i prawej nogi oraz złamanie palca lewej ręki), poszkodowanym udzielono pierwszej pomocy (pielęgniarka lub nauczyciel) oraz zapewniono dalszą fachową pomoc medyczną (SOR w Oleśnie),
- w rejestrze wypadków nie wprowadzono zapisów dotyczących zastosowanych środków zapobiegawczych/wydanych zarządzeń (kol. 8 rejestru),
- zespoły powypadkowe sporządziły m.in. protokoły powypadkowe, które były zgodne z wzorem ustalonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny,
- z treścią protokołu zapoznano m.in. rodziców uczniów, egzemplarz protokołu pozostawiono w Szkole, protokoły podpisane zostały przez wszystkich członków zespołów powypadkowych, co wypełniało dyspozycje § 45, § 46 i § 47 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny,
- w protokołach zawarto wymagane wzorem wpisy związane z danym wypadkiem za wyjątkiem wskazania środków zapobiegawczych (pkt 10 protokołu).

W Szkole brak było dowodów na okoliczność powiadomienia przez Dyrektora organu prowadzącego szkołę oraz rady rodziców o ww. trzech wypadkach.

⁴² Organizator – Zakład Doskonalenia Zawodowego w Katowicach.

⁴³ Do dnia rozpoczęcia kontroli NIK.

⁴⁴ Zarządzenia nr: 8/2015 z 9 października 2015 r.; nr 9/2015 z 2 listopada 2015 r. i nr 1/2016 z 28 stycznia 2016 r.

⁴⁵ W szkole nie był zatrudniony pracownik służby bhp, zadania w tym zakresie realizował pracownik zatrudniony w Urzędzie Miejskim w Oleśnie. Z treści zamieszczonych w dalszej części wyjaśnień wynika, że UM zlecił zadania służby BHP specjalistom zewnętrznemu, również w zakresie obejmującym inne gminne jednostki takie jak szkoły (umowa cywilnoprawna).

⁴⁶ W szkole we wrześniu 2015 r. upłynęła kadencja społecznego inspektora pracy i do 5 maja 2016 r. nie wybrano nowej osoby. Organizacje związkowe działające w Szkole w dniu 6 maja 2016 r. wybrały społecznego inspektora pracy.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że: *W przypadku trzech wypadków uczniów, które były stosunkowo lekkie (stłuczenia, złamanie jednego palca ręki) uznałam, że zadania będą realizować zespoły powypadkowe w składach osobowych wynikających z moich zarządzeń. Ponadto wyjaśniła, że: Nieodnotowanie w prowadzonym w Szkole rejestrze wypadków i protokołach powypadkowych informacji o podjętych środkach zapobiegawczych wynikało z wcześniejszych ustaleń z wychowawcami klas, że to oni przeprowadzają indywidualne rozmowy z uczniami nt. zaistniałych wypadków i z tych sporządzają adnotację w dzienniku lekcyjnym.*

(dowód: akta kontroli, str. 186-193, 203-205, 212, 224-226, 241-244, 251-254)

Kierownik Wydziału Edukacji w Urzędzie Miejskim w Oleśnie, wyjaśnił m.in., że: *Gmina Olesno ma podpisaną umowę z Biurem Usług bhp i ppoż., w ramach której pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy zobowiązuje się do udzielania porad w zakresie BHP przedstawicielom Urzędu Miejskiego oraz dyrektorom Szkół i Przedszkoli należących do Gminy Olesno. Zakres zawartej umowy, w wyniku podpisania stosownego aneksu, zostanie doprecyzowany, między innymi o następujące obowiązki związane z powinnościami zawodowymi BHP-owca: opracowywanie i wdrażanie standardów oraz przepisów z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy; przeprowadzanie okresowych analiz dotyczących stanu BHP w jednostce Zleceniodawcy i jego jednostek organizacyjnych; kontrolowanie pracowników (stosowanie się do zasad BHP obowiązujących w miejscu pracy); prowadzenie dokumentacji, sporządzanie protokołów z wypadków w miejscu pracy oraz wypadków uczniów pozostających pod opieką szkoły, kontrola ważności Książeczek Zdrowia pracowników itp.; organizacja i prowadzenie początkowych i okresowych szkoleń dla pracowników. (...)*

Na następnej naradzie z dyrektorami szkół, organ prowadzący wprowadzi procedury dotyczące zgłaszania każdego wypadku, mającego miejsce w placówce. Jednocześnie informuję, że budynek szkoły oraz zespół urządzeń rekreacyjno-sportowych spełniają wymogi w zakresie bezpieczeństwa. Gmina Olesno zapewnia środki finansowe oraz odpowiednie szkolenia w zakresie bezpieczeństwa w placówce.

(dowód: akta kontroli, str. 202, 232-234)

15. Wypełniając obowiązek określony w § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny Dyrektor Szkoły wraz ze społecznym inspektorem pracy i konserwatorem przeprowadził w dniu 28 sierpnia 2015 r. kontrolę zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do Szkoły. W protokole z tej kontroli wskazano m.in. jej zakres (część zewnętrzna budynku, boisko szkolne, plac zabaw, część wewnętrzna budynku, w tym sale lekcyjne, sala gimnastyczna, pomieszczenia higieniczno-sanitarne, blok żywieniowy), opisano stwierdzony stan faktyczny oraz zawarto wskazania do usunięcia wad (usterek). W odniesieniu do zewnętrznej części budynku Szkoły wskazano na konieczność wymiany okien w piwnicy oraz na niezadawalający stan nawierzchni placu pomiędzy budynkiem a boiskiem (wymaga modernizacji/wymiany)⁴⁷. W budynku stwierdzono konieczność remontu posadzki w sali gimnastycznej⁴⁸ oraz wskazano na zasadność wymiany posadzki w kuchni. Jednocześnie w protokole odnotowano dobry stan pozostałych pomieszczeń, wskazując też, że *na terenie obiektów należących do Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 3 w Oleśnie nie występuje zagrożenia życia i zdrowia osób korzystających z tych obiektów oraz zapewnione są bezpieczne i higieniczne warunki pracy.*

⁴⁷ Remont placu przewidziany w ramach budowy zespołu boisk sportowych typu Orlik.

⁴⁸ Remont podłogi wykonano w okresie ferii zimowych w lutym 2016 r.

Kierownik Wydziału Edukacji w Urzędzie Miejskim w Oleśnie potwierdził otrzymanie w sierpniu 2015 r. wymienionego protokołu.

(dowód: akta kontroli, str. 48-51, 248, 257)

16. W okresie objętym kontrolą w Szkole przeprowadzone zostały trzy kontrole zewnętrzne w zakresie zapewnienia w szkole bezpieczeństwa i higieny uczenia się. Poza ustaleniami PPIS⁴⁹, kontrole te nie wykazały uchybień i nieprawidłowości w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli, str. 206-211, 213-214)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Stan techniczny placu (o wym. 40 m na 16 m) usytuowanego pomiędzy budynkiem Szkoły a boiskiem, wykorzystywanego m.in. do celów rekreacyjnych, nie spełniał wymogów § 7 ust 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny. W powyższym zakresie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Oleśnie w dniu 2 lipca 2014 r. wydał decyzję zobowiązującą Szkołę do doprowadzenia do odpowiedniego stanu technicznego jego nawierzchni (do dnia 31 sierpnia 2016 r.). Przeprowadzona przez PPIS, na zlecenie NIK, kontrola Szkoły potwierdziła zły stan techniczny nawierzchni tego placu i konieczność wykonania odpowiednich prac naprawczych.

Dyrektor wyjaśniła m.in., że *W 2014 r. do Starosty Oleskiego zgłoszono zamiar wykonania remontu utwardzenia powierzchni placu szkolnego i wykonanie na części działki nowego utwardzenia z kostki. Wyjaśniła ponadto, że dotychczas przeprowadzono remont kanalizacji deszczowej, wybudowano nową studzienkę, do której planowane jest przyłączenie nowej kanalizacji deszczowej zbierającej wodę z dojazdu do szkoły i boiska. Obecnie uzgadniam z organem prowadzącym przyjęcie do realizacji do budżetu gminy remontu placu, gdyż środki w budżecie szkoły nie pozwalają na realizację tego zadania. Z uzgodnień tych wynika, że brana jest również po uwagę możliwość usytuowania na terenie boiska szkolnego orlika lekkoatletycznego w związku z czym plac szkolny i dojazd do szkoły mogłyby być sfinansowane lub dofinansowane z środków zewnętrznych.*

Kierownik Wydziału Oświaty Urzędu Miejskiego w Oleśnie potwierdził, że planowana jest w 2016 r. budowa orlika lekkoatletycznego oraz wskazał, że *integralną częścią tej budowy będzie doprowadzenie do odpowiedniego stanu technicznego nawierzchni placu rekreacyjnego.*

(dowód: akta kontroli, str. 28-34, 69-108, 146-185, 202, 222-223, 232-234, 237-241)

2. Pomimo obowiązku wskazanego w § 41 ust. 1 pkt 4 i 5 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny Dyrektor Szkoły nie powiadomiła o wypadkach organu prowadzącego szkołę oraz rady rodziców.

Dyrektor wyjaśniła, że powyższe wynikało z błędnej interpretacji wymagań w tym zakresie i przeoczenia. *Błędnie przyjąłam, że obowiązki w tym zakresie nie dotyczą lekkich wypadków, które miały miejsce w Szkole.*

(dowód: akta kontroli, str. 186-193, 224-226, 2229-231, 251-254)

3. PPIS stwierdził nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego pomieszczeń bloku żywieniowego, które dotyczyły: 1/. braku ciepłej wody przy zlewozmywaku do mycia jaj, 2/. brudnych ścian w magazynie produktów suchych, 3/. wykwitnięcia pleśni przy kratce wentylacyjnej w zmywalni naczyń. Powyższe stanowiło naruszenie § 10

⁴⁹ Przeprowadzona w dniu 26 lutego 2016 r. kontrola potwierdziła konieczność doprowadzenia do odpowiedniego stanu technicznego nawierzchni placu rekreacyjnego pomiędzy budynkiem Szkoły a boiskiem wielofunkcyjnym (w tym zakresie, po kontroli w lutym 2013 r. PPIS w Oleśnie wydał decyzję znak HDM/IN 4041-8-1/1). Na wniosek Dyrektora Szkoły z 4 września 2015 r. PPIS w Oleśnie ustalił termin nowy termin wykonania zalecania – do dnia 31 sierpnia 2016 r.)

ust. 1 rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny nauczania, pkt 1 i 2 lit b, rozdziału I, załącznika II oraz pkt. 3 rozdziału II, załącznika II do Rozporządzenia (WE) Nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie higieny środków spożywczych⁵⁰ oraz art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia⁵¹. W trakcie kontroli usunięto nieprawidłowości wskazane w pkt 1 i 3 natomiast w zakresie pkt 2, Dyrektor Szkoły ustalił z PPIS w Oleśnie termin usunięcia tej nieprawidłowości do 31 sierpnia 2016 r. (dowód: akta kontroli, str. 2, 146-174)

Ocena cząstkowa

W Szkole nie zostały w pełni skutecznie zapewnione uczniom bezpieczne i higieniczne warunki nauczania, o czym świadczy w szczególności zły stan techniczny placu szkolnego. Wszystkim uczniom zapewniono możliwość korzystania ze świetlicy w dogodnym dla nich czasie, z dwudaniowych posiłków przygotowywanych we własnej kuchni oraz przechowywania odzieży wierzchniej w nieodpłatnie udostępnionych im szafkach. W szafkach tych, jak też w niektórych salach lekcyjnych, uczniowie mieli możliwość przechowywania części podręczników i przyborów szkolnych. Waga aż 26% tornistrów/plecaków uczniów, u których przeprowadzono pomiary, przekraczała 15% masy ich ciała. Świadczy to, zdaniem NIK, że działania Szkoły na rzecz zmniejszenia wagi tornistrów/plecaków nie były skuteczne, a uczniowie ci w dalszym ciągu stanowią grupę wysokiego ryzyka narażenia na wady postawy i skrzywienia kręgosłupa.

Zapewniona została uczniom możliwość korzystania w Szkole z komputerów, które skutecznie zabezpieczono przed treściami niepożądanymi. Uczniom zapewniono też dostęp do gabinetu profilaktyki zdrowotnej, a pomieszczenia Szkoły wyposażono w apteczki zaopatrzone w niezbędne środki medyczne do udzielania pierwszej pomocy. Jednocześnie wszyscy nauczyciele zostali przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Prawidłowo prowadzono dokumentację powypadkową, jednakże wystąpiły zaniechania w powiadamianiu o wypadkach organu prowadzącego szkołę oraz rady rodziców. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły ponadto stanu technicznego pomieszczeń bloku żywieniowego.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵², wnosi o:

1. Sporządzanie planów zajęć dydaktyczno-wychowawczych z zachowaniem, w możliwie najpełniejszym zakresie, zasad higieny pracy umysłowej oraz zasady równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.
2. Niedopuszczanie do sytuacji, w której liczba uczniów w klasach, którzy rozpoczynają naukę w Szkole, będzie większa niż dopuszczalna liczebność oddziałów nauczania wczesnoszkolnego, wynikająca z art. 61 ust. 3 ustawy o systemie oświaty.
3. Doprowadzenie placu usytuowanego pomiędzy budynkiem Szkoły a boiskiem, wykorzystywanego do rekreacji i organizacji uroczystości szkolnych do stanu niezagrażającego bezpieczeństwu.
4. Kontynuowanie działań na rzecz zmniejszenia wagi tornistrów/plecaków uczniów.
5. Niezwłoczne zawiadamianie o każdym wypadku osoby pozostającej pod opieką Szkoły organu prowadzącego szkołę i rady rodziców, zgodnie z § 41 ust. 1 pkt. 4 i 5 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

⁵⁰ Dz. Urz. UE L 139 z dnia 30.04.2004 r. str. 1 ze zm.: Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdział 13, t. 34, str. 319.

⁵¹ Dz. U. z 2015 r. poz. 594.

⁵² Dz. U. z 2015 r., poz. 1096 oraz z 2016 r. poz. 677, dalej: ustawa o NIK.

6. Wykonanie zalecania PPIS dotyczącego stanu sanitarnego magazynu produktów suchych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, dnia 29 czerwca 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu

Kontroler
Marek Dudek
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis